

Deutsche Norm DIN 10742 (Juni 2011)

Analyse af honning
Vejledning til prøveudtagning

Oversættelse: Danmarks Biavlerforening

Indhold

Forord

Indledning

1. Anvendelsesområde

2. Begreber

3. Udstyr til prøveudtagning

3.1. Generelt

3.2. Udstyr til krystalliseret honning

3.3. Udstyr til flydende honning

4. Gennemførsel af prøveudtagning

4.1. Generelt

4.2. Omfang af prøveudtagning

4.3. Opbevaring og forsendelse af prøve

5. Prøvekendetegn

6. Prøvetagningsrapport

Forord

Dette dokument blev udarbejdet af det tyske Norm-udvalg for levnedsmidler og landbrugsprodukter i DIN, arbejdsgruppe NA 057-05-08 AA "Honningundersøgelse" (Normenausschuss Lebensmittel und landwirtschaftliche Produkte (NAL) im DIN, Arbeitsausschuss NA 057-05-08 AA "Honiguntersuchung").

Indledning

Prøveudtagning er en proces som kræver både en egnet procedure og redskaber, der er egnede til at udføre opgaven. Enhver analyse af et partis karakteristika og enhver tolkning af resultaterne vil være ubrugelige, hvis ikke prøverne fra partiet er repræsentative.

Prøveudtagning kræver derfor den største omhu.

1. Anvendelsesområde

Denne Norm fastlægger procedurerne for prøveudtagning af honning. Den indeholder procedurer for, hvad man skal være opmærksom på i forbindelse med prøveudtagning, og sikrer, at en tilstrækkelig og repræsentativ honningmængde udtages fra et parti til analyse.

2. Begreber

2.1

Parti: En mængde levnedsmiddel, der leveres i en sending, og som har fælles karakteristika, såsom oprindelse, sort, type emballage, hvem der har pakket, afsender eller kendetegn.

2.2

Delparti: En bestemt del af et stort parti, som skal være fysisk adskilt herfra og som kan skelnes herfra, og som skal være omfattet af prøveudtagningsproceduren.

2.3

Beholder: Beholder, hvori honningen leveres, og som skelnes i beholdere i overensstemmelse med bekendtgørelsen om færdigpakning og andre beholdere.

2.4

Enkeltprøve: Mængde taget fra en beholder, der kan skelnes fra andre beholdere.

2.5

Delprøve: Mængde taget fra en beholder, der kan skelnes fra andre beholdere – og som skal indgå i fremstillingen af en samleprøve.

2.6

Samleprøve: Mængde sammensat af samtlige eller enkelte delprøver fra et parti eller delparti.

3. Udstyr til prøveudtagning

3.1 Generelt

Der findes forskellige redskaber til prøveudtagning.

Til prøveudtagning skal anvendes det bedst egnede udstyr i forhold til honningens konsistens og størrelsen af beholderen.

Ved prøveudtagning skal det sikres, at prøvetværsnittet er så repræsentativt som muligt.

3.2 Udstyr til krystallinsk honning

Her kan anvendes prøvespyd af rustfrit stål.

3.3 Udstyr til flydende honning

Her kan anvendes prøvespyd med kammersystem af rustfrit stål.

4. Gennemførelse af prøveudtagning

4.1 Generelt

Der skal udtages prøver af hvert parti, der skal undersøges, enkeltvis.

Sted og tidspunkt for prøveudtagningen skal vælges på en sådan måde, at produktet ikke undergår forandringer som følge heraf, og at produktets specifikke egenskaber ikke ændres.

For at undgå forvekslinger, skal prøven umiddelbart efter udtagning mærkes (se afsnit 5).

4.2 Omfang af prøveudtagning

4.2.1 Prøvemængde

Ved prøveudtagning skal de følgende prøvemængder udtages:

- a) For en enkeltprøve skal der udtages mindst 300 gram
- b) For en delprøve skal der udtages mindst 50 gram
- c) For en samleprøve skal der udtages mindst 1 kilo

4.2.2 Antal beholdere der skal udtages prøver fra

4.2.2.1 Generelt

Beholdere, hvorfra der skal udtages prøver, vælges tilfældigt.

Antallet af enkeltprøver kan på grundlag af en risikoanalyse justeres op eller ned i antal.

Afvielser fra det fastlagte antal skal begrundes og dokumenteres.

4.2.2.2 Beholdere efter forordningen om færdigpakkede fødevarer

For hvert kodet lot-nummer udtages mindst 1 kilo.

Som prøve udtages hele beholdere.

4.2.2.3 Andre beholdere

4.2.2.3.1 Homogen, ubehandlet og ublandet vare

Der udtages to del- eller enkeltprøver.

4.2.2.3.2 Uhomogen, ubehandlet og ublandet vare

Fra 15% af beholderne udtages del- eller enkeltprøver. Antallet rundes op.

4.2.3 Udtagning af enkeltprøve

Følgende instruktioner skal følges

- a) Hver beholder, hvorfra der udtages prøve, skal være entydigt identificérbar, f.eks. vha. et nummer. I givet fald skal nummereringen følges.
- b) Alle redskaber til prøveudtagning skal forinden hver udtagning af enkeltprøve være rene og tørre.
- c) Skum på overfladen skal fjernes forinden prøveudtagning
- d) Hver prøve skal bedst muligt være et repræsentativt tværsnit af beholderen. Derfor skal prøven videst muligt udtages over hele dybden i beholderen. Er dette ikke muligt, skal prøven mindst dække en tredjedel, og allerhelst mere end halvdelen af beholderens dybde.
- e) Til den mikrobiologiske undersøgelse skal alt prøveudtagningsudstyr, herunder prøvebeholdere, steriliseres forud for brug.

4.2.4 Fremstilling af en samleprøve

Samleprøven fremstilles ved at sammenblande mindst 50 gram af delprøverne fra hvert parti eller delparti. Det skal kunne dokumenteres (jf. afsnit 5), hvilke delprøver der er anvendt til at fremstille en samleprøve.

4.3 Opbevaring og forsendelse af prøve

Ved prøveudtagning, emballering, opbevaring og forsendelse af prøven skal det sikres, at honningens egenskaber ikke påvirkes, inden det er nået frem til analyselaboratoriet. Prøverne må ikke nedfryses og må heller ikke udsættes for temperaturer $> 25^{\circ}\text{C}$.

5. Prøvekendetegn

Af hensyn til senere kortlægning og sporing, skal prøven være entydigt mærkeret. Hver eneste prøve skal være forsynet med følgende oplysninger:

- a) Mærkning til identifikation.
- b) Betegnelse som samleprøve, delprøve eller enkeltprøve.
- c) Parti-nummer og/eller batchnummer og/eller lot-nummer og/eller delparti-nummer og nummer på beholderen, hvorfra prøven er udtaget.
- d) Navn på prøveudtageren.

Kendetegnet a) skal følge hver prøve. Kendetegnene b) - d) skal fremgå af prøven eller alternativt på en følgeseddel eller en prøveudtagningsrapport.

6. Prøveudtagningsrapport

For alle udtagne prøver fra et parti skal der udfærdiges en prøveudtagningsrapport, som indeholder fælles informationer. Prøveudtagningsrapporten skal som minimum indeholde følgende informationer:

- a) Identifikationsmærkning af rapporten.
- b) Navn på prøveudtager(e) og angivelse af prøveudtagers organisation/virksomhed.
- c) Produktbeskrivelse/oplysninger om oprindelse iflg. dokument samt emballagetype eller beholdertype (tank, tønde, glas osv.).
- d) Kopi af etiket/følgepapirer.
- e) Parti/batch/lot-nummer.
- f) Samlet mængde af varen, som prøven stammer fra, antal beholdere.
- g) Plan for prøveudtagning, antal udtagne del- og enkeltprøver såvel som henvisning til denne norm.
- h) Om nødvendigt opstilling af alle prøver med de nødvendige oplysninger, hvis disse ikke fremgår direkte af prøven.
- i) Relevante observationer foretaget under prøveudtagningen (duft, udseende).
- j) Dato, klokkeslæt og postadresse på prøveudtagningsstedet.
- k) For så vidt angår prøven, mærkningen til identifikation.
- l) i givet fald plombering af prøven og en beskrivelse af plomberingen
- m) i givet fald navn og adresse på leverandør og modtager
- n) Prøveudtagerens navn og underskrift
- o) Henvisning til denne standard.